

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Duca Denis în numele inculpatului Balan Alexandr, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

***Balan Alexandr xxxx**, născut la xxxx, originar și domiciliat în mun. xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.01.2019 – 03.02.2020;

Instanța de apel: 24.02.2020 – 30.09.2020;

Instanța de recurs: 18.11.2020 – 17.03.2021.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 03 februarie 2020, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul Balan Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la 5 luni închisoare, cu cumulare în corespundere cu art.85 alin.(2) Cod penal, a pedepsei complimentare neexecutată, stabilită prin sentința judecătoriei Bălți din 11.04.2018, definitiv spre executare fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 5 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termenul neexecutat stabilit prin sentința anterioară.

În temeiul art.90 Cod penal fiindu-i suspendată executarea pedepsei închisorii pe perioada probațiunii de 5 ani.

Prin sentință fiind soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Balan Alexandr fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani prin sentința mun. Bălți din 11.04.2018, la 10 octombrie 2018, aproximativ în jurul orelor 08:40, aflându-se la volanul automobilului de model „Xxxxxx,, cu n/î XXXXX, deplasându-se pe str. Dobroliubov în regiunea imobilului nr.25, din mun. Bălți, a fost stopat de către colaboratori de poliție, iar în cadrul discuției purtate cu el, acesta avea semne vizibile de ebrietate alcoolică, fapt pentru care întru confirmarea și aprecierea stării de ebrietate, a fost escortat la Regimentul de Patrulare „Nord,, pentru a fi supus testării alcoolscopice, de a petrece examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, precum și de a-i fi recoltate probele biologice, cu ulterioara lui escortarea la IMSP “Spitalul clinic municipal Bălți”, pentru colectarea probelor biologice, fiind prevenit de către colaboratorii de poliție despre modalitatea și ordinea petrecerii examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, inclusiv și despre faptul necesității recoltării probelor biologice în cadrul acestui examen medical, precum și despre răspunderea penală în cazul refuzului de la examenul medical și de la recoltarea probelor biologice.

Balan Alexandr, fiind conștient de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și urmările lor, categoric a refuzat de a fi supus examenului medical și de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, fapt confirmat din p/v nr.1760 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei din 10.10.2018, prin ce a încălcat cerințele pct. 11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009), potrivit căruia conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare, precum și cerințele Regulamentului privind modul de testare alcoolscopă și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009, acțiunile fiindu-i încadrate la art.264¹ alin.(4) Cod penal în prezența calificativelor: refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcooscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiune săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul Buza Rodica, prin care a solicitat casarea acesteia în latura pedepsei penale cu înăsprirea ei, prin excluderea dispozițiilor art.90 Cod penal și stabilirea pedepsei cu închisoare pe termen 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, și cumularea în temeiul art.85 alin. (2) Cod penal a pedepsei complementare ”privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani” stabilită prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 11.04.2018.

În motivarea apelului declarat, procurorul a invocat că pedeapsa stabilită de instanță este nejustificat de blândă în co-raport cu personalitatea inculpatului, care nu este la prima abatere de la legea penală, anterior de nenumărate ori fiind supus răspunderii penale și contravenționale, dispunând de patruzeci de sancțiuni contravenționale majoritatea din domeniul circulației rutiere, ne îndreptățindu-și încrederea, continuându-și din nou activitatea criminală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în latura stabilirii pedepsei penale și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Balan Alexandr a fost considerat condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, coroborat cu art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală la 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu cumularea în temeiul art.85 alin.(2) Cod penal a pedepsei complementare ”privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani”, stabilită prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 11.04.2018.

În rest dispozițiile sentinței cu privire la soarta corpurilor delictive au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Balan Alexandr de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal după indicii calificativi refuzul, *împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiune săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.*

Referitor la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, instanța de apel a reținut lipsa unei motivări plauzibile a temeiurilor de fapt ce ar determina aplicabilitatea cazului din speță a dispozițiilor art.90 Cod penal, menționând că recunoașterea vinovăției cu judecarea cauzei într-o procedură simplificată și căința sinceră, au

constituit împrejurări în temeiul cărora inculpatul a beneficiat reducerea limitelor de pedeapsă, ce nu mai pot fi apreciate drept circumstanțe atenuante a cauzei, care ar determina suspendarea executării pedepsei închisorii, or în caz contrar acestor li se va da o apreciere dublă.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a admite apelul procurorului, indicând că prima instanță eronat a conchis asupra aplicării prevederilor art.90 alin.(1) Cod penal, fără a aprecia în mod corespunzător circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii, pericolul social, personalitatea inculpatului, care deși nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog (f.d.40, 41), potrivit revendicării, inclusiv a sentințelor de condamnare de la (f.d.36, 106-111) nu este la prima sa abatere de lege, mai mult anterior a fost supus răspunderii contravenționale (f.d.37-38), fiind sancționat de nenumărate ori pentru încălcarea Regulamentului circulației rutiere.

Instanța de apel a ținut să evidențieze și comportamentul manifestat de inculpat la faza urmăririi penale, menționând că acesta a părăsit teritoriul țării la 28.10.2018 (f.d.53) deși cunoștea despre instrumentarea cauzei penale, fiind audiat în calitate de bănuit la 12.10.2018 (f.d.46). În legătură cu ne prezentarea lui la chemările acuzatorului pentru petrecerea acțiunilor procesuale prin ordonanța din 30.10.2018, s-a dispus aducerea silită (f.d.54), iar prin ordonanța din 31.10.2018 a fost anunțat în căutare (f.d.57), urmărirea penală fiind suspendată până la stabilirea locului aflării sale (f.d.59) și reluată la 03.01.2019 (f.d.63).

Cât privește argumentele părții apărări în respingerea apelului procurorului de a nu fi privat de libertate, pentru a avea posibilitatea de a se preocupa de creșterea copilului său minor și de a avea grijă de mama sa grav bolnavă, instanța de apel a considerat că nu sunt determinative pentru menținerea lui în stare de libertate, dat fiind caracterul social periculos a urmărilor ce pot surveni în rezultatul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, ce este strict interzis de Regulamentul circulației rutiere, formând, în dependență de gradul de ebrietate, contravenție sau componentă de infracțiune, ce sunt sancționate de legea contravențională și cea penală, împrejurare despre care inculpatul cunoștea cu bună seamă și care nu l-a oprit de la comiterea faptei prejudiciabile.

Instanța de apel remarcat, că deși componenta art.264¹ alin.(4) Cod penal este inclusă în categoria infracțiunilor ușoare, totuși făcând parte din domeniul securității circulației rutiere și exploatarei mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, ea este îndreptată spre neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, întru excluderea urmărilor grave ce pot surveni ca rezultat al acestor acțiuni, ținându-se cont și de faptul, că la etapa actuală mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, invocând ca temei de casare prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, avocatul Duca Denis

în numele inculpatului Balan Alexandr a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței fără modificări.

5.1. În motivarea recursului, recurentul invocă următoarele argumente:

- instanța de apel contrar prevederilor capitolului VIII al Codului penal, a individualizat într-un mod eronat pedeapsa aplicată lui Balan Alexandr;

- Balan Alexandr a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în temeiul art.364¹ Cod de procedură penal se căiește de cele comise și regretă mult faptele săvârșite;

- instanța de judecată nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea față de Balan Alexandr, în deosebi în circumstanțele în care Balan Alexandr și apărarea a pledat pentru aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- supra-aglomerarea penitenciarelor și pedeapsa cu închisoarea, devenind deja un fapt notoriu că nicidecum nu își ating efectul scontat de reeducarea și corectare a celor care au săvârșit infracțiuni și implicit apare un risc mai mare ca persoanele aflându-se în mediul penitenciarelor să recidiveze.

- infracțiunea pentru care a fost condamnat este una ușoară, deci munca neremunerată în folosul comunității este cea mai bună soluție atât pentru a restabili echitatea socială, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni nu doar de către condamnat dar și de alte persoane;

- instanța de apel nu a luat în considerare drept circumstanțe atenuante și faptul că Balan Alexandr este unicul întreținător al copilului său minor, și nu este rațional ca acesta să execute o pedeapsă reală cu închisoare. Astfel, minora a rămas acum fără unicul întreținător, și urmează să se descurce singură cu problemele pe care le înfruntă, ceea ce este inacceptabil într-o societate democratică și contravine principiului umanismului prevăzut la art.4 Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă

asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Lecturând conținutul recursului, Colegiul penal reține că de către avocatul inculpatului a fost indicat în calitate de temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs invocă, de fapt, numai dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, temei de recurs prevăzut de pct.10) potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal se va expune în privința temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Balan Alexandr, întrucât celălalt temei de casare nominalizat în recurs nu a fost motivat de către apărare, iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Potrivit conținutului recursului, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor și critică decizia instanței de apel numai în partea stabilirii pedepsei, invocând că, prezenta cauză a fost examinată în ordinea prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală.

Motivele recurentului, precum că instanțele de fond incorect au individualizat pedeapsa și neîntemeiat nu au aplicat în privința inculpatului Balan Alexandr o pedeapsă mai blândă, Colegiul penal le consideră neîntemeiate.

La acest capitol, Colegiul penal atestă că, potrivit art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal menționează, că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanță, apel, a ținut seama pe deplin de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art.61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, prin urmare corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoare.

Astfel, Colegiul penal reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală și potrivit alin.(8) al acestui articol, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă în baza probelor administrate la faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Conform art.76 Cod penal, circumstanțe ce atenuează răspunderea penală în privința lui Balan Alexandr nu s-au stabilit.

Conform art.77 Cod penal, circumstanță ce agravează răspunderea față de Balan Alexandr – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea art.264¹ alin. (4) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Balan Alexandr, prevede pedeapsă cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.

La fel, Colegiul penal consideră că, instanța de apel corect au statuat că, în speță, nu este posibilă aplicarea instituției liberării condiționate de pedeapsa penală, dat fiind faptul că inculpatul Balan Alexandr, potrivit revendicării, inclusiv sentințelor de condamnare de la (f.d.36, 106-111), nu este la prima sa abatere de lege, fiind suspus pedepse penale, care însă nu și-a atins efectul de reabilitare, el neconștientizând rolul ei educativ și de prevenire a continuării activității criminale, săvârșind o infracțiune din domeniul transporturilor, cu un pericol social-sporit, având inclusiv și un cazier contravențional destul de variat (f.d.37-38), ceea ce-i determină caracterul criminal, ne dorința de corectare și neîntrunirea condițiilor prevăzute de art.90 Cod penal.

Cu referire la, argumentul apărătorului, precum că instanța de apel a ignorat principiul individualizării pedepsei penale și nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză, Colegiul penal le apreciază ca fiind declarative și

menționează că aceste argumente nu pot servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești, din motiv că circumstanțele invocate de recurent, precum: recunoașterea vinei, căința sinceră, lipsa circumstanțelor agravante, au fost luate în considerație de instanță la numirea pedepsei.

Cât privește argumentele recurentului referitor la faptul că Balan Alexandr este unicul întreținător al copilului său minor și nu este rațional ca acesta să execute o pedeapsă reală cu închisoare, Colegiul penal consideră că, nu sunt determinative pentru menținerea lui în stare de libertate, dat fiind caracterul social periculos a urmărilor ce pot surveni în rezultatul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică.

Totodată, Colegiul penal reține ca fiind nefondate argumentele apărătorului ce vizează aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul societății, instanța de apel a abordat suficient de motivat condițiile ce vizează natura infracțiunii comise și faptul că scopul pedepsei poate fi atins doar cu executarea reală a pedepsei cu închisoare, fiind o aplicare proporțională și echitabilă faptelor intenționate comise de către Balan Alexandr.

Colegiul penal consideră că, o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art.61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

În acest context, Colegiul penal respinge argumentele invocate de către recurent, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunilor săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Instanța de recurs mai notează și faptul că, din analiza deciziei recurate a stabilit că erorile de drept invocate în recursul părții apărării nu și-au găsit confirmare, dat fiind faptul că, argumentele indicate, în esență au fost abordate în decizia instanței de apel, care la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor ce țin de individualizarea pedepsei, hotărârea emisă cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, motivare pe care instanța de recurs ordinar o însușește integral reieșind din temeinicia acesteia, acțiune ce este conformă practicii CtEDO, expuse inclusiv în pct.37 a hotărârii *Albert c. România din 16.02.2010*.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei recurate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Duca Denis în numele inculpatului Balan Alexandr, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Duca Denis în numele inculpatului Balan Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Balan Alexandr xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 aprilie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena